

Wszystko przemija czyli życie jest snem

TEAR

„Życie jest cieniem ruchomym
jedynie

Nędznym aktorem, który przez
godzinę

Pyszni i miota się po scenie, aby
Umiłknąć później na zawsze;

Opowiedzianą przez głupca,
jest bajką

Furii i wrzasków, które nie
nie znaczą”

— mówi Makbet, bohater trage-
dii Szekspira.

„Może to był sen
ale wystarczy przysnąć

taki sen
by zrozumieć że wszystko

przemija

jak sen

i kończy się jak sen” — mówi
królówic Szegismundo z drama-
tu Calderona „Życie jest snem”.

Czym jest życie, czym jest
człowiek? Te pytania od wie-
ków zadają sobie nie tylko wiel-
cy filozofowie, i poeci. Więc
czym jest życie? Snem tylko, złu-
dzeniem, nic nie znaczącą opo-
wieścią, pozbawioną sensu chwi-
lą? Snem, w którym śnimy sa-
mych siebie i wszystko co przy-
śnimy — ludzkie marze-
nia, pragnienia, chęci — jest
możliwe do zrealizowania. W ży-
ciu-śnie budujemy z naszych
pragnień szklane domy i latamy
na Księżyc. Są to rzeczy wielkie
i wspaniałe, lecz jakże kruche
zarazem, bo życie jest snem, złu-
dą, marą. I o tym musi pamię-
tać człowiek. Musi pamiętać
też, że śniąc swój sen i śniąc
siebie w nim, staje przed dru-
gim człowiekiem, w którego o-
czach i duszy koryguje własne
o sobie wyobrażenie. Musi pa-
miętać, „że tylko człowiek jest
ratunkiem dla człowieka, że tyl-
ko ktoś, kogo nie rozumiem, mo-
że mi pomóc w bezradnym nie-
zrozumieniu samego siebie:

„(...) czyjeś spojrzenie może
zbudzić mnie ze mnie

ze śmierci

ze snu” — pisze Stefan Treugutt
(program teatralny do spektaklu
„Życie jest snem”).

Tego wszystkiego uczy się,
trzymany na łańcuchu, wolny i
znów do niego przykuty, książę
Siegismundo w dramacie Calde-
rona „Życie jest snem”, wyreży-
serowanym przez Krystynę Sku-
szankę z zespołem aktorów Te-
atru Narodowego.

Przestrzeń, na której rozgry-
wa się ten spektakl — wielka
metafora — wyznacza metalowa
klatka — symbol. Ludzie żyją u-
więzieni we wszechświecie —
zdaje się mówić inscenizatorka.
Są więźniami planety, są też
więźniami samych siebie, więź-
niami swoich pragnień, marzeń,
dążeń, są wreszcie więźniami in-
nych ludzi — ich wyobrażeń o
nich. Są zarazem aktorami od-
grywającymi swój dramat na
scenie życia—snu.

Dlatego postaci dramatu, wraz
z głównym bohaterem — Siegis-
mundo, reżyserka traktuje jak
znaki—myśli. Nie chodzi o
prawdę psychologiczną przedsta-
wionych osób, ani o prawdopo-
dobieństwo historyczne (rzecz
dzieje się w królestwie Pol-
ski). Chodzi przede wszystkim
o myśl, o dyskurs filozoficzny,
o przesłanie dramatu:

„(...) może to był sen
ale wystarczy prześnić
taki sen

by zrozumieć że wszystko
przemija

jak sen

i kończy się jak sen”.

GRAŻYNA KORZENIOWSKA

Teatr Narodowy. Calderon de la Bar-
ca — „Życie jest snem”. Imitacja J.
M. Rymkiewicz, reż. K. Skuszan-
ka. Grają: T. Budyta, J. Skwark, K. Kró-
lówna, R. Berger, A. Malec, P. Ga-
lla, S. Knothe i in. Scen. K. Kepiń-
ska, muz. A. Wałaciński.

Dziennik
Ludowy 5

1.10.1985 r.

Nr 30 (8761)